

Галюк Оксана

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: д.н.держ.упр., професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу Толуб'як В. С.)

РОЗРОБКА МОДЕЛІ ПРОЕКТНОЇ ЗРІЛОСТІ ОРГАНУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Упровадження проектного управління в місцевому самоврядуванні України передбачає, насамперед, перенесення позитивних практик проектного управління в бізнес-сфері та в публічному секторі з урахуванням зарубіжного досвіду. При цьому справедливо належна роль віддається методам і стандартам управління проектами. Але існування численних стандартів проектного менеджменту не вирішує проблему. Сьогодні, зокрема на тлі процесів формування об'єднаних територіальних громад і підвищення ролі проектів як провідного інструменту розв'язання стратегічних проблем місцевого розвитку, у повний зріст постає питання про готовність управлінців професійно та кваліфіковано використовувати створене методико-технологічне забезпечення управління проектами та програмами. У проектному менеджменті для цілей оцінювання готовності до проектної діяльності персоналу та організацій у цілому використовуються моделі проектної зрілості організацій. Уявляється за доцільне опрацювати підхід до створення аналогічних моделей для органів місцевого самоврядування, за результатами чого можливо обирати напрями удосконалення проектних компетентностей управлінців та зміцнення проектної зрілості органів місцевого самоврядування.

Модель технологічної зрілості – це опис стадій еволюції, які проходять організації-розробники в міру того, як вони (організації) визначають, реалізують, вимірюють, контролюють і вдосконалюють процеси створення продукту своєї діяльності. Кожна організація в своєму розвитку проходить певні етапи, які характеризуються місією, стратегією, технологією роботи, організаційною структурою, рівнем компетенції персоналу та іншими якісними і кількісними характеристиками. Перехід на кожен наступний, більш високий рівень розвитку, дозволяє організації більш динамічно реагувати на вимоги споживачів і оптимально використовувати свої внутрішні ресурси. Модель зрілості допомагає організації вибрати адекватну стратегію удосконалення всіх процесів, надаючи методичну основу для визначення поточного рівня їх досконалості і виявлення проблем, критичних для якості розроблюваного продукту [2].

Згодом моделі технологічної зрілості стали застосовувати для визначення рівня зрілості організацій у сфері управління проектами. Розвиток

технологічної зрілості організацій у галузі управління проектами є важливим стратегічним інструментом їх розвитку.

Отже, моделі, що описують етапи (рівні) проектного розвитку організації, називаються моделями проектної зрілості. У 2003 році Інститут управління проектами (США) запропонував таку дефініцію: «Зрілість управління проектами в організації описує загальну здатність організації обирати проекти й управляти ними таким чином, який узгоджується з їх стратегічними цілями» [4]. Таким чином, моделі проектної зрілості слід розглядати як інструмент розвитку організації через постійне вдосконалення методології управління проектами, більш глибоке її інтегрування в загальну систему управління організацією та досягнення повторюваності успіхів у виконанні проектів [1; 2].

На сьогодні у світі існує значна кількість моделей оцінювання зрілості організацій в різних аспектах і продовжують з'являтися нові. Спільна мета всіх моделей – оцінити поточний стан організації у відповідній сфері, підготувати та навчити персонал, надати можливість безперервного удосконалення.

Наприкінці 2003 року з'явилася інтегрована модель – Organizational Project Management Maturity Model (OPM-3), яку запропонував Інститут управління проектами (PMI, США) і яка стала міжнародним стандартом у цій галузі [4]. Модель OPM-3 являє собою багатосторонній підхід, що допомагає організаціям оцінювати й розвивати свої можливості з ефективною реалізацією проектів. Модель OPM-3 містить три взаємопов'язаних елементи [4]:

- знання – інтегрує досвід і кращі практики з управління проектами, що відносяться до тих чи інших рівнів зрілості з управління проектами;
- оцінювання – інструментарій, що дозволяє оцінити поточний рівень проектної зрілості організації та визначає області покращень;
- покращення – інструментарій побудови схеми розвитку управління проектами таким чином, аби забезпечити максимально ефективне досягнення своїх стратегічних цілей.

З огляду на формування підходу до створення моделі проектної зрілості органів місцевого самоврядування із використанням результатів вивчення найбільш поширених у практиці відповідних моделей уявляється за доцільне врахувати для запозичення такі позитивні надбання:

- поступово-розвиваючий характер моделі;
- необхідна й достатня (раціональна) кількість рівнів для сфери, в якій активно відбуваються процеси становлення проектного підходу, як в українському місцевому самоврядуванні, де рівень зрілості між ОМС дуже різниться;
- наявність ознак (бажано – кількісно виражених) для забезпечення можливості здійснити оцінювання поточного рівня зрілості;

- наявність ознак «ідеальної» моделі, до якої треба прагнути.

Використані джерела

1. Бушуєв С. Д., Бушуєва Н.С., Покровницька О. О. Технологічна зрілість як інструмент стратегічного розвитку компаній на основі управління проектами. Управління проектами та розвиток виробництва : зб. наук. пр. – Луганськ : вид-во СНУ ім. В.Даля, 2004. – № 1(9). – С. 5 – 16.
2. Дзюбіна А. В. Модель зрілості управління проектами для вітчизняних підприємств. Вісн. Нац. ун-ту «Львів. політехніка». Л. : ЛПІ, 2010. № 690. С. 235-239.
3. Толуб'як В.С., Костецький В.В. Удосконалення надання адміністративних послуг органами державної влади в Україні. Економічний простір. 2017. № 122. С. 52-63.
4. Organizational Project Management Maturity Model – OPM3. PMI Today. – 2003. – October. – show/583/2011.

Галько Юлія

Тернопільський національний економічний університет
(науковий керівник: д.е.н., доцент, професор кафедри
обліку та економіко-правового забезпечення
агропромислового бізнесу Чорна Н.П.)

**ПРОФЕСІЙНЕ НАВЧАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА
ДЛЯ ЇХ КАР'ЄРНОГО ЗРОСТАННЯ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО
САМОВРЯДУВАННЯ**

Необхідною передумовою ефективного виконання завдань та повноважень місцевого самоврядування є належний професійний рівень працівників органів місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад, сільських, селищних, міських голів. Від ефективності діяльності посадових осіб органів місцевого самоврядування залежать умови життя мешканців конкретної територіальної громади. Все це свідчить про те вагоме значення, яке набувають питання підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів місцевого самоврядування для забезпечення сталого розвитку, покращання якості соціальних послуг, що надаються громадянам. Разом з тим, сучасна система місцевого самоврядування в Україні вкрай потребує нових працівників, які мають відігравати ключову роль у здійсненні реформ на місцевому рівні.

Відтак, ефективним засобом підвищення потенціалу органу місцевого самоврядування є навчання працівників як необхідна умова для їх кар'єрного зростання. Навчання працівників – сукупність цілеспрямованих систематичних дій, спрямованих на поглиблення і розширення певних елементів професійних компетенцій працівників, впровадження нових елементів відповідно до